

СЕКЦІЯ 1. ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ КРАЇНИ

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ І СИСТЕМА ОСВІТИ

*Т.О. Журавльова, к.е.н., професор,
Н.В. Захарченко, к.е.н., старший викладач,
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова*

Інноваційна діяльність як цілеспрямований процес створення і впровадження нововведень є основою розвитку будь-якої виробничої системи. Але організація інноваційної діяльності підпорядкована культурним, етнічним, політичним та іншим особливостям кожної окремо взятої країни. Звичайно, в епоху глобалізації ці відмінності помітні все менше, але вони не зникають до кінця.

Одночасно, при наростаючих темпах глобалізації найважливішим конкурентним чинником є швидкість реалізації інновацій. Найчастіше фірмам, що здійснюють інноваційну діяльність, досить важко самотійно потурбуватися про швидке впровадження своїх розробок. За кордоном, переважно за підтримки держави, розвивається система інкубаторів, технопарків, технополісів, які допомагають малим підприємствам реалізувати свій потенціал на ринку. У США серед великих форм інфраструктури найбільш відома Силіконова Долина, в Європі – Софія-Антиполіс. В Україні, звичайно, теж розвивається інфраструктура підтримки діяльності малих інноваційних підприємств. У регіонах України діють близько 10 технологічних парків, а також декілька інноваційно-технологічних центрів, у складі яких працюють малі фірми; що займаються розробкою і випуском конкурентоздатної, наукомісткої продукції, формується мережа інжинірингових і консалтингових фірм.

В даний час поява та поширення нових знань знаходиться в основному в зоні відповідальності державного сектора, а не стихійних ринкових сил. Сьогодні державна політика повинна сприяти активізації інноваційних процесів на всіх рівнях суспільного господарства. В обов'язки держави входить створення необхідних умов і стимулів для швидкої реалізації науково-технічних досягнень в промисловості та сільському господарстві, забезпечення конкурентоспроможності виробленої продукції на внутрішніх і зовнішніх ринках. Уряд зарубіжних країн активно бере участь в інноваційній діяльності,

підтримуючи інноваторів. У США велика частина НДДКР фінансується і здійснюється зусиллями приватного сектора промисловості. Але паралельно діє система трансферу результатів НДДКР, виконаних в університетах. На сьогоднішній момент в Україні можна констатувати успішність введення передпрофільної підготовки не тільки в експериментальних закладах, а й у масовій практиці. Цей факт пояснюється тим, що були виконані основні умови: цілі та цінності; технічна і технологічна розробленість; підготовленість кадрів; спрямованість на вирішення конкретних проблем і, нарешті, підтримка на регіональному та муніципальному рівнях, що й сприяло ефективності запровадження інновацій. На основі аналізу сучасного стану інноваційних систем освіти в Україні та за кордоном, виділено такі загальноосвітні проблеми освіти:

1. Інформаційний бум – різке збільшення обсягу і швидкості обігу інформації в сучасному суспільстві сприяли: науково-технічна революція, що перетворила науку на продуктивну силу суспільства, яка створює інформацію про світ, і поставила отримання і поширення наукової і технічної інформації на промислову основу; нові технології в поліграфії, які зробили можливими мільйонні тиражі щоденних газет і періодичної преси, а також радіо, багатоканальне телебачення, інформаційні комп'ютерні мережі – так звані ЗМІ, які формують щоденну інформаційну картину світу. Але головною причиною інформаційного буму слід визнати масову освіту, що поставляє грамотних людей – виробників і споживачів як наукової, так і масової суспільної інформації. Безпосередньою проблемою, яку породив інформаційний бум, стала необхідність перегляду змісту освіти. Постійно збільшується потік наукової інформації і зміни в наукових уявленнях, які з ним пов'язані, зажадали перегляду змісту багатьох «класичних» підручників. Компактний і зрозумілий виклад усталених знань, які передбачає підручник, стало скрутним зважаючи на постійно прискорювані зміни та оновлення складу науково-технічних і соціально-гуманітарних знань. Крім того, потрібно введення нових навчальних предметів і виникла необхідність збільшення термінів навчання.

2. Інформатизація суспільства в результаті розвитку засобів масової інформації, світових інформаційних мереж і комп'ютерних засобів навчання стала наслідком інформаційного буму, і засобом його приборкання, і каталізатором його подальшого зростання. Інформатизація суспільства призвела до різкого збільшення масових джерел інформації, які не завжди виявляються узгодженими в своїх повідомленнях і просто прагнуть спростувати повідомлення або їх інтерпретацію, сформовану раніше. Інформатизація поставила перед освітою проблему узгодженості знань,

отриманих в школі, зі знаннями, уявленнями, думками, нормами і цінностями не тільки вулиці, як це було раніше, але й більш серйозного і поінформованого суперника – засобів масової інформації.

Особливість нинішнього стану освіти визначається тим, що різні форми освітнього спілкування не тільки доповнюють один одного, скільки протистоять і суперечать один одному в тій мірі, в якій, наприклад, засоби масової інформації критикують систему освіти і знання, що викладаються, а система освіти бачить у позашкільній освіті джерело, що руйнує цінності, культивовані школою.

3. Поява функціональної неграмотності, тобто нездатності працівника або громадянина ефективно виконувати свої професійні чи соціальні функції, незважаючи на отриману освіту, стало наслідком не тільки інформаційного буму та інформатизації, а й різко збільшеної соціальної динаміки – розвитку і зміни технологій у промисловості, структурних змін у розвитку економіки, міграції населення, змін соціально-культурного контексту. У результаті відбувається швидке старіння набутих професійних і загальнокультурних знань, втрачені ними актуальності. Випускник навчального закладу виявляється невідповідним до вимог, які пред'являють йому роботодавець і соціальне оточення. Виникає необхідність перенавчання у процесі трудової і соціальної діяльності. Функціональна неграмотність загострила проблему якості освіти і ускладнила її рішення. Недостатньо привести у відповідність професійну підготовку і вимоги замовника (учня, роботодавця, суспільства, держави). Необхідно привести у відповідність темпи змін того й іншого, інакше неминучі не тільки запізнювання, але і забігання вперед або навіть відрив. Всі перераховані вище процеси сприяли появі та розвитку ідеї масової безперервної освіти як способу подолання виниклих соціальних та освітніх проблем.

Одночасно, безперервна освіта, виступивши способом вирішення накопичених проблем, породила масу нових проблем, зокрема, зробила необхідним переосмислення багатьох фундаментальних педагогічних уявлень. Безперервна освіта чітко виявила незвідність освіти до навчання, оскільки безперервна освіта не могла здійснюватися за допомогою безперервного навчання.

По вище згаданих причин, зміни що відбуваються все більше усвідомлювалися як радикальні, що зачіпають основи педагогічних уявлень і соціального статусу освіти в сучасному світі. У той час як в Україні загальне визнання отримала необхідність зміни педагогічної парадигми, формування якої пов'язувалося з пошуками педагогіки, що відповідає новим соціально-економічним умовам. Одним з її виразів стала інноваційна освіта. Насправді

необхідно вести мову про зміну освітньої парадигми, похідною від якої може стати нова педагогічна парадигма. Тому поєднання інноваційно орієнтованої освіти з безперервною освітою має стати основою розвитку освіти України в умовах глобалізації.

Література

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>>
2. Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності : Закон України : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>>
3. Инновационная экономика / Под ред. А.А. Дынкина, Н.И. Ивановой. – М.: Наука, 2004. – 352 с.
4. Захарченко В.И. Инновационное развитие в Украине: наука, технология, практика : [монография] / В.И. Захарченко, Н.Н. Меркулов, Л.В. Ширяева. – Одесса: «Печатный дом», «Фаворит», 2011. – 598 с.

ІННОВАЦІЙНЕ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ В УКРАЇНІ

*С.І. Рассадникова, к.е.н., доцент, старший науковий співробітник,
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ*

Проблема удосконалення системи управління природокористуванням є особливо актуальною в умовах сучасних викликів, екологічної кризи, підвищення навантаження господарської діяльності на навколишнє середовище та дії євро інтеграційних процесів, обмеженості інвестиційних ресурсів і фінансових можливостей бюджетів, відсутності припливу іноземного і вітчизняного капіталу в економічну, соціальну і екологічну інфраструктуру. Однією з найголовніших причин зростання масштабів екодеструктивного впливу економіки на навколишнє середовище є недостатня узгодженість дій державних і місцевих органів влади в галузі природокористування.

Проблеми організації та управління природокористуванням продовжують поглиблюватися в умовах економічної кризи і вимагають проведення реформ державного управління, які полягають у забезпеченні підвищенні результативності та оптимізації системи державного управління природними ресурсами з дотриманням принципів сталого розвитку системи.

Недосконалість системи управління природокористуванням знаходить прояв у наступному: не впроваджено якісні методи ризик-менеджменту,

невідповідність принципів державного і корпоративного управління міжнародним стандартам, відсутності прозорості прийняття рішень, правового захисту від порушень дотримання норм законодавства (можливе обхід закону, допущення створення особливих умов для окремих природо користувачів без наявності потрібних обставин та інше), неналежно регулювання та контроль, нагляд за діяльністю природо користувачів, недостатня узгодженість підходів різних кіл управління різними видами природокористування, слабка системність та підпорядкованість довгостроковій перспективі управлінських дій.

Системи управління не відповідає потребам суспільства [1] та викликає необхідність у подальшому проведенню послідовної політики та підготовки комплексної сукупності заходів, що направлені на її удосконалення на засадах інноваційного оновлення для досягнення ефективності функціонування системи управління природокористуванням. Реформування державного управління полягає у забезпеченні підвищенні результативності та оптимізація системи державного управління природними ресурсами з дотриманням принципів сталого розвитку системи.

Важливішим підходом до аналізу та розробки методологічної основи, системи заходів щодо удосконалення системи управління, реалізація інноваційних рішень є системний підхід. Система управління природокористуванням розглядається з позиції системного підходу у вигляді самостійної системи, що виділяється з середовища, визначається її склад, структуру, функції, інтегральні характеристики (властивості), а також системо утворюючі чинники та взаємозв'язки із середовищем.

Інноваційне удосконалення системи управління природокористуванням має мету впровадження принципів стійкого розвитку для підвищення добробуту та якості життя в Україні на основі збереження, охорони, поліпшення і відтворення якості навколишнього природного середовища, захисту громадського здоров'я, раціонального використання природних ресурсів, підвищення конкурентоспроможності національної економіки, вирішення гострих регіональних і глобальних проблем навколишнього природного середовища.

До напрямів удосконалення системи управління природокористуванням відноситься розробка сучасної інноваційної парадигми, яка відповідала на запити сьогодення, зваженої та обґрунтованої теоретичної та науково-методичної основи, формулювання методологічних принципів, наукових підходів, упорядкування системи критеріїв розмежування функцій управління

природокористуванням між різними рівнями влади, між відомствами, між державою, регіонами та місцевим самоврядуванням.

Зарубіжний досвід переконливо свідчить [2], що одним із важливих чинників ефективності державного управління природокористуванням і охороною довкілля є таке розмежування повноважень між управлінськими структурами, яке дозволило б не лише раціонально розподілити компетенцію, але і мінімізувати можливості для реалізації корупційних схем з обліком характерних рис структурно-функціональних елементів природокористування: охорони довкілля, ресурсокористування, забезпечення ресурсно-екологічної безпеки.

Головним напрямом інноваційного оновлення системи управління природокористування становиться децентралізація, яка є лиш інструментом досягнення розвитку регіонів і збалансованого природокористування в регіоні, створення умов підвищення інвестиційної привабливості об'єктів природокористування. Децентралізація – це передача значних повноважень та бюджетів від державних органів регіональним органам влади, органам місцевого самоврядування. Політична основа децентралізації визнана Європейською хартією про місцеве самоврядування, яка розглядає її як один з демократичних принципів у Європі.

До сучасних тенденцій в організації управління охорони довкілля, ресурсокористування, забезпечення ресурсно-екологічної безпеки в сучасній організаційно-управлінській системі природокористування в Україні відноситься потреба до підсилення децентралізації та регіоналізації системи управління, її адаптації до сучасних викликів глобалізації та інтеграції у світову систему господарства. До компетенції органів місцевого самоврядування повинна входити конкретизація і реалізація на місцях загальнодержавної стратегії охорони навколишнього середовища: застосування економічних регуляторів природокористування (місцевих податків і податкових пільг, дотацій, премій, компенсаційних і штрафних платежів за завданий збиток); введення обмежень на виробничу діяльність, пов'язану з охороною навколишнього середовища; визначення порядку екологічного страхування підприємств.

До управління природокористуванням відносяться органи місцевого самоврядування. Надання місцевим радам владних повноважень як головному ланцюгу самоуправління, що відповідає за комплексний економічний і соціально-екологічний розвиток на своїх територіях, визначає функції місцевого рівня в системі регіонального управління природокористуванням та охороною навколишнього природного середовища.

Значну роль щодо удосконалення системи управління природокористуванням відіграє розвиток механізмів державно-приватного партнерства (ДДП) [3,4], який представляє взаємовигідну співпрацю між державою і приватним сектором економіки, направлену на рішення суспільно значимих екологічних проблем і управління природокористуванням.

Література

1. Рассадникова С.І. Теоретичні основи реформування організаційно-управлінської системи природокористування в Україні в контексті сучасних викликів / С.І. Рассадникова // Економічні інновації: збірник наукових праць / О.: ІПРЕД НАНУ, 2014. – Вип. 57: Актуальні проблеми сталого розвитку України та її регіонів. – С. 321-332.
2. Краснопольский Б. Х. Американский опыт в правовом обеспечении управления экологической безопасностью / Б. Х. Краснопольский // Право и безопасность. – 2006. – № 3-4 (20-21) : [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.dpr.ru/pravo/pravo_19_24.htm>
3. Рассадникова С.И. Реализация механизма государственно-частного партнерства в сфере экологической инфраструктуры в системе устойчивого развития Украины / С.И. Рассадникова // International Journal of Sustainable Development (Международный журнал устойчивого развития). – Vol. 8 – may 2013 (Вып.8 – май 2013). – P. 137-141.
4. Рассадникова С.І Концептуальне обґрунтування державно-приватного партнерства в контексті формування інвестиційної привабливості об'єктів екологічної інфраструктури / С.І.Рассадникова // Міжнародний науковий журнал «Механізм регулювання економіки». – 2012. – № 2. – С. 176–186.

ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СТРАТЕГИИ ЛИДЕРСТВА ПО ЗАТРАТАМ УКРАИНСКИМИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ

*Н.А.Скрипник, старший преподаватель,
Т.И. Постовая, студентка,
Одесский национальный политехнический университет*

В современном бизнесе предприниматели стремятся быть первыми на рынке и здесь возникает вопрос о лидерстве. На сегодняшний день занимать лидирующую позицию очень сложно, потому что рынок очень велик, разнообразен и постоянно развивается. У предпринимателей всегда возникает вопрос как с максимально низкими затратами произвести и реализовать качественный товар. Стратегия лидерства по затратам дает возможность компании достигать самого низкого уровня затрат в отрасли при производстве своего товара, сохраняя при этом качество, а это и является актуальным в

сложных современных условиях хозяйствования. Научное обоснование концептуальных основ управления затратами начато еще в XX в. в работах К. Друри, Р. Купера, Р. Каплана, Р. Коуза, М. Портера, А. Уильямсона, Дж. Шанко и других зарубежных ученых, и сегодня эта проблема остается чрезвычайно актуальной и дискуссионной. Так, на вопрос исследования современных концепций управления затратами промышленных предприятий посвятили свои труды Н.В. Гришко, А.И.Заруднев, Г.В.Козаченко, Ю.Н. Лапыгин, В.Г.Лебедев, А.А.Пилипенко, Ю.С.Погорелов, Т.Н. Харламова, Г.И.Хотинская, А.В.Череп.

Целью работы является использование стратегии лидерства по затратам украинскими предприятиями, а также обоснование ее важности для успешной деятельности предприятий.

Стратегия лидерства по затратам является одной из главных стратегий развития бизнеса. Каждое развивающееся предприятие сталкивается с тем, что для дальнейшего роста и развития необходимо придерживаться определенного плана и последовательных действий. То есть выработать некую стратегию и придерживаться ее.

Стратегия лидерства по затратам – это сведение предприятием затрат к минимальной экономии. При этом учитывается каждая, даже малейшая возможность снизить финансовые расходы на производство и реализацию.

Применяя стратегию лидерства по затратам, предприятие должно ориентироваться на широкий рынок и выпускать большое количество товаров приемлемого, а еще лучше высокого качества. Чтобы стратегия была эффективной, необходимо:

- строго контролировать все статьи расходов;
- вкладывать прибыль в развитие производства (закупать современное оборудование, качественное сырье, привлекать к работам высококвалифицированных специалистов и т.п.);
- разрабатывать новые конструкции существующего продукта, упрощать дизайн, тем самым экономя время и ресурс;
- экономить за счет сбыта (работать напрямую с потребителем, сокращать цепочку посредников); экономить за счет рекламы (например, размещать информацию в социальных сетях и на упаковках, использовать меньшее количество слов, но более яркие и запоминающиеся визуальные образы и т.п.);
- автоматизировать процесс на основе опыта, который появляется при существенном увеличении производства;- всем структурным подразделениям предприятия использовать оборудование и ресурсы совместно;

- отказаться от сопутствующих товаров, если потребительский спрос на них не оправдывает издержки;
- сократить транспортные издержки за счет переноса производственных и складских помещений поближе к пунктам реализации товара;
- перейти к использованию компьютерных технологий (делать заказы через интернет, создать собственный интернет-магазин, обмениваться информацией с партнерами онлайн) [1].

Соответственно, предприятие, старающееся стать лидером по затратам нуждается в как можно более качественном персонале, который будет выполнять свою работу и быстрее, и лучше (при этом, получая больше).

Для того чтобы иметь низкие издержки, компании придется обслуживать достаточно много разных сегментов рынка. Это логично, так как чем больше масштабы производства, тем меньше издержки на него. Это, по мнению Майкла Портера, самый важный аспект данной стратегии [2].

Позиция низких издержек защищает фирму от конкурентов, так как обеспечивает доход в таких условиях, которые недоступны другим игрокам. При использовании стратегии низких издержек становится легко конкурировать с товарами-субститутами и снижать влияние со стороны поставщиков сырья и ресурсов. Риски стратегии лидерства по издержкам: в глобальном изменении предпочтений потребителей, снижении чувствительности к цене, росту потребностей в индивидуализации, в потере преимущества низких затрат [3].

Данная стратегия очень опасна, так как велика вероятность того, что рано или поздно появятся конкуренты, способные сделать свои издержки еще ниже.

Все это возможно, как за счет более качественного маркетинга, так и за счет таких факторов как:

- сеть дистрибуции,
- технологический прогресс,
- ноу-хау в управлении,
- внешние факторы в стране и мире,
- приход на рынок более крупных глобальных игроков,
- потеря мотивации сотрудниками и так далее.

Одним из главных соблазнов для лидера по затратам является расширение товарного ассортимента. Но прибегать к нему стоит, достаточно глубоко обдумав ситуацию, так как такое расширение может уничтожить все преимущество по затратам, тем самым погубив компанию. Еще один фактор, который не стоит терять из виду – потребители. Они могут стать тем фактором,

который может заставить компанию снизить цены, что поведет за собой уничтожение всего преимущества лидера по издержкам [4].

С учётом выше изложенного можно сделать вывод: стратегия лидерства по затратам является очень перспективной, так как с помощью различных техник и инструментов она помогает предпринимателю получить желаемый результат и занимать лидирующую позицию на рынке. Из вышеперечисленного можно сказать, что стратегия лидерства по затратам открывает множество перспектив для украинских предприятий. Однако, существует целый ряд проблем, которые препятствуют ее внедрению. Поэтому сегодня важна работа в этом направлении, скорейшее решение существующих проблем, ведь это позволит активизировать стратегию, что ускорит быстрое развитие организаций, повысит уровень конкурентоспособности отечественных предприятий.

Литература

1. Стратегия лидерства по издержкам и ее применение в би знесе : [Электронный ресурс] – Режим доступа : <<http://ipinform.ru/razvitie-biznesa/strategii/strategiya-liderstva-po-izderzhkam-i-ee-primenenie-v-biznese.html>>
2. Базовые стратегии Майкла Портера : [Электронный ресурс] – Режим доступа: <<http://www.biztimes.ru/index.php?artid=168>>
3. Конкурентная стратегия ценового лидерства : [Электронный ресурс] – Режим доступа: <<http://powerbranding.ru/marketing-strategy/porter/liderstvo-izderzhki>>
4. Базовые стратегии Майкла Портера : [Электронный ресурс] – Режим доступа: <<http://www.biztimes.ru/index.php?artid=168>>

ПОТЕНЦІАЛ: СУТНІСТЬ, ВИДИ, ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ

*О.М. Субчинська, асистент,
Одеський національний політехнічний університет*

У сучасних умовах перед кожним регіоном країни стоїть проблема його виживання і забезпечення сталого розвитку, яке можливе лише за умов ефективного використання його потенціалів, в залежності від індивідуальних потреб та можливостей регіону. Актуальність дослідження полягає у тому, щоб визначити сутність поняття «потенціал» у розрізі територій країни та визначити особливості їх використання.

Існує безліч науково-методичних підходів щодо визначення терміну «потенціал» як по відношенню до людини так і будь-якого об'єкта чи суб'єкта.

Серед багатьох науковці найбільший внесок внесли: М.Т. Шаріков, Аристотель, П. Лаплас, І. Кант, О.А. Реанович, Б.М. Данилишин, В.В Кулішов, та інші .

Метою дослідження є – визначити сутність поняття «потенціал», представити його основні види та особливості їх використання з урахуванням наявних та необхідних ресурсів територій.

Трактування поняття «потенціал» обумовлює можливість його розгляду як засобів, здібностей, запасів, джерел, ресурсів, які можуть бути приведені в дію і використані для вирішення будь-якої задачі. При цьому необхідно враховувати минулий, справжній і майбутній потенціал [1].

Великий енциклопедичний словник дає таке визначення «Потенціал (від лат. *potentia* – сила) – джерела, можливості, засоби, запаси, які можуть бути використані для вирішення будь-якої задачі, досягнення певної мети; можливості окремої особи, суспільства, держави в певній галузі (напр., економічний потенціал)» [2].

Ожегов С.І. визначає «потенціал як ... міру потужності в якому-небудь відношенні та сукупністю засобів, необхідних для чого-небудь» [3].

Економічна енциклопедія визначає потенціал як « наявні в економічного суб'єкта ресурси, їх оптимальна структура та вміння раціонального використати їх для досягнення поставленої мети» [4, с. 13].

У наукових працях представлені такі основні види потенціалів території: економічний потенціал, екологічний потенціал, потенціал соціальної інфраструктури (соціально-економічний потенціал), природно-ресурсний потенціал, транспортний та транзитний, інституційний потенціал, культурно-освітній, соціально-культурний або культурно-історичний потенціали, зовнішньоекономічний та експортний потенціали, геополітичний потенціал, податковий потенціал, демографічний та трудовий потенціал, рекреаційний потенціал, інтелектуальний потенціал, інформаційний потенціал, інноваційний потенціал, інвестиційний потенціал, виробничий (виробничо-технічний та науково-технічний) потенціал.

Проаналізувавши кожен потенціал території, можна з упевненістю стверджувати, що їх необхідно використовувати комплексно, особливостями цього є: кожен із потенціалів характеризується лише відносною автономністю, утворюючи, сумісно з іншими, безкінечний ланцюг взаємозалежностей та взаємозв'язків; кожен потенціал має бути об'єктом управління з боку людини; вплив суб'єкту управління перетворює потенціал відповідно суб'єкту управління; кожен потенціал функціонує та розвивається за об'єктивними законам та програмними установкам суспільства; на рівні субпотенціалів конкретизуються окремі властивості потенціалів, які є похідними від

властивостей головних потенціалів; ієрархія потенціалів визначається підпорядкованістю цілей у функціонуванні та розвитку території і ділиться на забезпечуючі (ресурсні потенціали) та результуючі потенціали (з'являються у результаті використання ресурсів для отримання нових властивостей); усі потенціали здатні до декомпозиції та синтезу, а також трансформації та інверсії; розвиток одного потенціалу стимулює розвиток інших; потенціали є системним утворенням, маючи при цьому відповідальну сутність та штучну (антропогенну) природу; наявність потенціалу, як резерву, а отже представлення його як потенціалу можливостей; структурна та функціональна складність потенціалів прогресивно знижується в міру зменшення важкості системи, реалізованих ними функцій та скорочень їх просторово-часових кордонів; більш важкими стають проблеми управління потенціалами у зв'язку з існуванням серйозних міжрегіональних розбіжностей, а також, зважаючи на суб'єктивності реалізуючих в управлінні поглядів та цілей.

Регулятором розвитку потенціалів приморської території є наявні ресурси до основних видів яких належать: мінеральні ресурси (корисні копалини, нафта, газ тощо); природні ресурси (земля, надра, водні, лісові та біологічні, кліматичні і рекреаційні ресурси); трудові ресурси (люди з їх здатністю виробляти товари і послуги); капітал (у формі грошей, тобто грошовий капітал, або засобів виробництва, реальний капітал); підприємницькі здібності (здібності людей до організації виробництва товарів і послуг); матеріальні ресурси; інформаційні; технологічні; сировинні ресурси; знання, необхідні для господарського життя.

Потенціали регіону можна розглядати як з позиції минулого (сукупність необхідних ресурсів для використання їх у господарську діяльність території), теперішнього (наявні запаси та резерви ресурсів) та майбутнього (можливість подальшого використання «запасів» ресурсів для сучасного розвитку території).

Комплексне функціонування потенціалів територій країни і необхідних для їх функціонування ресурсів представляє собою складний процес взаємодії усіх наявних потенціалів під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів забезпечуючи свій вклад у формування показників територіального розвитку.

Підбиваючи підсумки можна стверджувати, що процес планування політики комплексного освоєння та використання потенціалів територій має бути безперервним і постійно враховувати якісний та кількісний склад усіх наявних ресурсів територій. Для цього необхідно проводити постійний системний аналіз територій, визначати зони конфліктних інтересів, а також можливості і пріоритети використання ресурсів у цих потенціалах. При чому,

до основних вимог функціонування політики комплексного використання потенціалів територій можна віднести взаємозалежність вхідних елементів: пропорційність використання потенціалів території та раціональне освоєння наявних та необхідних ресурсів [6].

Література

1. Шафиков М.Т. Научно-образовательный потенциал как социальный феномен: диссертация д-ра филос. наук: 09.00.11. – Уфа, 2006. - 322 с.
2. Большой энциклопедический словарь : [Электронный ресурс] – Режим доступа: <<http://vslovar.ru/slovo/bolshoj-j-entziklopedicheskij-slovar/potenzial>>
3. Большой энциклопедический словарь. – М.: Астрель, 2003. – 1247 с.
4. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.3/ Редкол.: С.В.Мочерний (відп. ред) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 952 с.
5. Subchynska H. The policy formation peculiarities of the complex use of the coastal area's potentials / H. Subchynska // Sp-ka z.o.o. «Nauka I studia». Ekonomiczne nauki.- Panstwowy zarząd. – Przemysł, 2013. – №4(72) – P.61-65.
6. Субчинська О.М. Управлінський аспект забезпечення комплексного використання потенціалів (ресурсів) приморської території: Матеріали Міжнародної українсько-японської конференції з питань науково-промислового співробітництва, (м. Одеса, ОНПУ, 24-25 жовтня 2013 р.) /О.М. Субчинська. – Одеса:ОНПУ, 2013. – Т. 2 – С. 101-105.
7. Тарлавский В.И. О потенциале региона как понятии /В.И. Тарлавский// перспективы науки и образования. – Воронеж, 2014. – №3(9). – С.33-35.
8. Reanovich E.A. Meaning of the concept of «POTENTIAL». Mezhdunarodnyi nauchno-issledovatel'skii zhurnal – international research journal, 2012, no.12. Available at: <http://research-journal.org/featured/smyslovye-znachenie-ponyatiya-potencial/> (accessed 15 June 2014)

НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРМІНАЛІВ ОДЕСЬКОГО ТОРГІВЕЛЬНОГО ПОРТУ

*М.А. Заєц, к.е.н., доцент,
О.О. Сухіна, студентка,
Одеський національний політехнічний університет*

Тема цієї роботи являється актуальною у наш час бо вантажоперевезення морськими шляхами досить поширене і є одним з основних видів транспорту для перевезення на великі відстані але кожний рік одеський торговельний порт втрачає обороти прийняття вантажів.

Серед напрямків, що потребують дослідження, доцільно виділити шляхи покращення діяльності портів та тенденції контейнерних терміналів, що

суттєво впливає на розроблення стратегії і тактики за допомогою якої знову з'явиться зріст об'ємів перевезень вантажів морськими шляхами до України. Розробкою та вирішенням цих проблем все більше займаються вітчизняні вчені (Борис Александров, Овруцька Тетяна, Катерина Гребеник, Ковальова Юлія) [1-3]. В своїх роботах кожен із них підходить до розв'язання проблеми – підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності порту, з різних стратегічних сторін: з сторони управління портом та приватизації його, конкуренції, боротьби за транзит або розширення порту з сторони гідробіологів.

Одеський контейнерний термінал, приймає на перевантаження 20, 40 і 45 футові морські контейнери і рефрижераторні контейнерні установки, за 2012 рік термінали переробили понад 34 млн. тонн вантажів, за останні два роки цей показник впав до 23 млн. тонн у 2014 році [4].

Основною функцією морського порту є здійснення повного комплексу стивідорних послуг, пов'язаних з виконанням і безпосереднім контролем якості робіт з перевантаження суден різних типів і водотоннажності і укладання вантажів у трюмах і на палубі судна. Розвитку саме цього напрямку зараз приділяється основна увага. З метою збільшення пропускної здатності морського порту сьогодні розробляється величезна кількість інвестиційних проектів, що передбачають нарощування його виробничих потужностей: реконструкція та будівництво нових причалів, введення в експлуатацію сучасних термінальних комплексів і т.д.

Таким чином, при розробці питань підвищення продуктивності роботи порту акцент робиться на ресурсному підході, який передбачає пріоритетний розвиток саме перевантажувальної (стивідорної) його часті. Між тим комплекс портових послуг включає в себе не тільки власне виробничий процес, а й цілий спектр трансакційних-експедиторських та агентських-функцій, без яких немислима ефективна робота морського порту.

Світова тенденція зараз йде до зростання товарообігу так як дуже сильно подешевшала нафта, що дозволяє судам пересуватися за менші витрати.

Світовий банк регулярно публікує масштабний звіт Logistics Performance Index – рейтинг логістичної привабливості країн. У 2010-му Україна посідала в ньому 102-е місце, в 2012-му піднялася вже на 66-е, а в 2014-му дісталася до 61-го рядка. Проте реальні показники роботи транспорту говорять про менші результати. Шостий рік поспіль Україна втрачає обсяги транзиту.

Мета тези є розробка заходів, направлених на підвищення ефективності зовнішньоекономічної роботи терміналів одеського торгівельного порту.

З 2008 року спад використання нашої залізниці для подальшого транспортування склав 81%. Причина – в нераціональній політиці «Укрзалізниці», як тарифної, так і по управлінню своїм парком. Тенденція характерна для всього експедиторського бізнесу, стивідорних компаній і навіть авіаперевізників.

Кожній окремій стивідорних компаній і контейнерних терміналів складно підвищити зовнішньоекономічну діяльність за рахунок того що немає підтримки від держави, і самостійно створити імідж країни за рахунок окремих пунктів не вийде.

Багато в чому відмова від наших портів полягає в вартості суднозаходу і відрізняє від інших країн, але все це пов'язано з тим що інші країни отримують дотації за рахунок держави, а в нашій країні даний збір дає кошти на існування всім контейнерним терміналам країни.

Методи для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності стивідорної компанії можна описати тільки при умові підтримки держави.

1. Збільшення каналів заходу суден та акваторії. Високо габаритні судів не можуть потрапити в порт через дрібного дна гавані

2. Інші країни знову почнуть пускати вантаж транзитом через Україну за умови зниження вартості заходу судна та реорганізації діяльності всієї «Укразалізниці».

3. Від компанії потрібно закупівля нових великовагових кранів для збільшення швидкості навантаження при великому обсязі суден на рейді.

Якщо врахувати всі ці нюанси, то вантажообіг Одеського порту збільшиться в рази незважаючи на теперішній статус країни у Світі.

Література

1. Олександров Б. Порти України / Б.Олександров // Екологія. – 2010. – № 01 (93). – С.5-7.
2. Гребеник К. Форбс-порти, аналітика / К.Гребеник // Аналітика. – 2015. – № 2. – С. 10-13.
3. Овруцька Т. Про морські кластери, конкуренцію і спеціалізацію портів / Т.Овруцька // Одеська філія АМПУ. – 2013. – № 6. – С. 3-9.
4. Холоденко А. М. Модель транспортування у портовому менеджменті / А.М.Холоденко // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. – Вип. 9. – Одеса: ОДМУ, 2011. – С. 43–56.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ

*М.О. Акулюшина, к.е.н., доцент,
М.М. Киртока, студент,
Одеський національний політехнічний університет*

В умовах стрімкого розвитку світового господарства та зростаючих темпів виробництва інноваційна діяльність стає ключовим фактором успішного функціонування окремих підприємств та економіки країни в цілому. Активна інноваційна діяльність та впровадження досягнень НТР сприяють підвищенню конкурентоспроможності, залученню нових споживачів, виходу на нові ринки збуту та покращенню фінансових результатів.

Проте, в останні роки спостерігається зниження інноваційної активності підприємств в Україні, що негативно впливає на розвиток економіки країни. Саме тому дуже важливим є виявлення проблем, які існують в сфері інновацій, та їх вирішення, а також пошук методів стимулювання інноваційної діяльності.

Виявленню проблем та пошуків методів стимулювання інноваційної діяльності в Україні присвячено праці А. Шовкуна, Л. Федулової, Б. Кваснюка, В. Александрової, О. Волкова, І. Павленка та інших науковців. Однак, попри велику кількість публікацій є і невирішені проблеми, серед яких досить актуальною є проблема адаптації світового досвіду використання методів стимулювання інноваційної діяльності на підприємстві [1].

Метою роботи є виявлення існуючих проблем та розробка рекомендацій щодо методів стимулювання інноваційної діяльності на вітчизняних підприємствах.

Для більшості українських підприємств інноваційна діяльність не є стратегічним фактором розвитку.

Серед основних факторів, які негативно впливають на інноваційний розвиток підприємств, можна виділити зовнішні та внутрішні.

Зовнішні фактори:

- низькі стимули до інноваційної активності;
- нестача доступної підприємцю інформації про нові технології та програми на ринку;
- недостатній обсяг державної підтримки проведення НДДКР і впровадження інновацій;
- високі ризики, пов'язані з впровадженням нових технологій та відсутності податкових пільг;

– недосконалість нормативно-правової системи регулювання та стимулювання інноваційної діяльності [2].

Внутрішні фактори:

- скорочення показників зняття з виробництва застарілих видів техніки та введення в дію механізованих та автоматизованих ліній;
- недостатній обсяг проведених маркетингових досліджень;
- відсутність належного заохочення винахідників та раціоналізаторів;
- низький рівень інноваційної культури.

Всі вище перераховані фактори є наслідком недосконалості та відсутності ефективної системи стимулювання інноваційної діяльності підприємств [1].

За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі кількість промислових підприємств, що займаються інноваційною діяльністю з кожним роком зростає. Так, у 2012 році ця цифра становила 1758 підприємств (17,4% обстежених промислових підприємств). Порівнюючи з 2011 роком цей показник становив 1679 підприємств (16,2% обстежених промислових підприємств). Обсяг реалізованої цими підприємствами інноваційної продукції становив 36157,7 млн. грн., 332 підприємства реалізовували свою інноваційну продукцію за межі України, 24,7% якої надходило до країн СНД, а майже кожне четверте підприємство реалізовувало продукцію, що була новою для ринку. Обсяг такої продукції склав 14,5 млрд. грн., більш ніж половину якої (52,4%) 105 підприємств поставили на експорт. При цьому, більшість підприємств (85,7%) у звітному періоді реалізували продукцію, яка була новою виключно для підприємства. Її обсяг склав 21,7 млрд. грн., 26,6% якої 260 підприємств реалізували за межі України.

Незважаючи на такі чималі числа, основним джерелом фінансування інноваційної діяльності були власні кошти підприємств – 63,9% загального обсягу витрат (порівнюючи з 2011р – 52,9%). Кредити склали 21,0% (38,3%), фінансова підтримка держави – 2,2% (3,7%), кошти вітчизняних інвесторів – 1,3% (0,3%), іноземних інвесторів – 8,7% (0,4%).

Проаналізувавши дані, можна зробити висновок про необхідність розробки заходів щодо стимулювання залучення коштів фінансових установ для активізації інноваційної діяльності підприємств [3].

З метою стимулювання інноваційної діяльності на українських підприємства необхідно вжити наступних заходів:

- сформулювати та впровадити в дію комплекс податкових стимулів для розширення інноваційної активності;

– розробити та впровадити механізм контролю за цільовим використанням пільг, врахувавши позитивний досвід формування спеціальних інноваційних рахунків.

Стимулюючи інноваційну діяльність, державі необхідно надавати в достатньому обсязі фінансування інноваційних процесів за рахунок бюджетних коштів та створювати ефективний механізм податкових стимулів.

У багатьох країнах світу введено схеми щодо підтримки фірм і підприємництва, особливо малого й середнього бізнесу. Такі заходи включають податкові канікули, ініціативи, покликані заповнити розриви ліквідності (переконування банків продовжувати кредитувати бізнес, урядові гарантії під кредити або безпосередньо кредити малому бізнесу, кредитні гарантії для експорту), спрощення і прискорення адміністративних процедур, плани прийняття на роботу, що дають змогу малому й середньому бізнесу уникати тимчасових звільнень, спрямування держзакупівель до малих та новостворених фірм із забезпеченням швидкої оплати рахунків.

Таким чином, подальший розвиток економіки України неможливий без розвитку інноваційної діяльності. Саме застосування інновацій дасть вітчизняним підприємствам можливість зміцнення конкурентних переваг як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Це, в свою чергу, сприятиме закріпленню позицій нашої держави на світовому ринку порівняно з економіками розвинених держав.

Література

1. Старицька О.П. Ефективність використання методів стимулювання інноваційної діяльності на підприємстві / О.П. Старицька // Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання. – 2013. – №3. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.economy.nayka.com.ua
2. Олійник Ю.О. Стимулювання ефективної інноваційної діяльності українських підприємств / Ю.О. Олійник // Збірник наукових праць національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Економіка». – 2014. – №14. – С. 136-145. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.journals.hnpu.edu.ua
3. Шаманська О.І. Інноваційна діяльність підприємств України: проблеми сьогодення та перспективи розвитку / О.І. Шаманська, В.П. Олійник // Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання. – 2013. – №12. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.economy.nayka.com.ua

СИСТЕМНА МОДЕЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ДОМІНАНТ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

*С.К. Харічков, д.е.н., професор,
В.І. Крутякова, студентка,
Одеський національний політехнічний університет*

Спираючись на концептуально-методологічне підґрунтя системного підходу до вирішення проблем цивілізаційного переходу до сталого розвитку, можна запропонувати наступне бачення системного комплексу його інноваційних домінант, який за змістом, структурно-функціональними ознаками, можливостями спільного запровадження кожної із визначених складових, має забезпечувати найбільш сприятливі умови переходу України до сталого розвитку:

– головною інноваційною домінантою цивілізаційного переходу України до сталого розвитку є формування нової моделі економіки на засадах сталого природогосподарювання;

– наступною інноваційною домінантою сталого розвитку України є прийняття філософії природогосподарювання, фундаментом якої має стати парадигма системної екологізації суспільного розвитку;

– суттєвою інноваційною домінантою сталого розвитку України є, безумовно, формування нової моделі економіки невиснажливого, ресурсощадного, природогосподарювання, яка базується на оптимізації існуючого в країні природо-ресурсного, соціально-економічного, гуманітарного потенціалів;

– інноваційною домінантою сталого розвитку України, яка має створювати необхідні умови підтримки цивілізаційного напрямку суспільного прогресу, є, безумовно, формування розвинутого інституційного середовища задля забезпечення гармонізації інтересів держави, бізнесу соціуму при досягненні соціальних, економічних та екологічних орієнтирів сталого розвитку;

– обов'язковою складовою системного бачення множини інноваційних домінант переходу України до сталого розвитку є запровадження новітньої системно-структурної моделі інфраструктурного середовища природогосподарювання на принципах цільового фінансування, необхідної та достатньої за масштабами, орієнтованої на баланс інтересів економіки, соціуму та природного середовища політики розбудови інфраструктурного сектору сфери природогосподарювання;

– немалозначущою компонентою інноваційних домінант переходу України до сталого розвитку має стати запровадження в якості імперативного важеля формування новітньої моделі економіки на принципах сталого природогосподарювання системної соціо-еколого-економічної відповідальності держави, суспільства, бізнесу, особистості у досягненні та забезпеченні довгострокової перспективи цільових орієнтирів сталого розвитку;

– особливою інноваційно-орієнтованою домінантою переходу України до сталого розвитку слід вважати запровадження новітніх моделей системного менеджменту природогосподарювання як сегменту національної економіки, що має поєднувати підходи, механізми, інструменти, інноваційні за своїм змістом, до управління природогосподарської діяльності на всіх ієрархічних рівнях (макро-, мезо-, мікро- та міні-) економічної системи держави.

ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В УКРАИНЕ: ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ

*О.Б. Мишина, старший преподаватель,
Одесский национальный политехнический университет*

Характерной особенностью индустриально развитых государств является постоянное экономическое развитие на базе осуществления инновационной политики и внедрение в общественное производство новейших результатов интеллектуальной творческой работы. Для Украины формирование своей национальной инновационной системы представляется проблемой особенно актуальной. Такая система – это переход в новое измерение общественных ценностей, когда знания становятся материальной основой существования человека, а технологии их применения создают качественно новое измерение благосостояния всего общества. Создание такой системы является прерогативой государства. Именно такие преобразования в Украине могли бы стать мощным фактором выхода из кризиса нашего общества, повышения конкурентоспособности экономики и улучшение жизни людей. Объективная необходимость таких преобразований в Украине определяется ее нынешней кризисной ситуацией в экономике, когда падение уровня производства, рост цен и инфляция, безработица, отсутствие высокотехнологичных производственных программ стали скорее устойчивой тенденцией, чем исключением. В Украине не разработан эффективный механизм государственного управления инновационной деятельностью.

Анализируя состояние инновационного развития Украины сейчас, можно сделать вывод о том, что однозначной ее оценки нет. Есть полярные мнения со стороны государственных чиновников, ученых, различных организаций. В Украине еще не сформирована национальная инновационная система, что порождает много препятствий по продвижению инновационного продукта в производство. Сохранение нынешних тенденций в инновационной сфере приведет к исключению Украины из числа экономически развитых стран. Сегодняшнюю ситуацию в Украине отличает то, что наличие в стране значительных фундаментальных и технологических средств не способствует повышению активности инновационной деятельности, что связано с нехваткой собственных средств у предприятий и недостаточностью бюджетного финансирования. В данном вопросе можно выделить два вида факторов, препятствующих инновационной деятельности:

1) экономические факторы, которые создают большие трудности и характеризуются отсутствием собственных денежных средств у предприятий, высокими кредитными ставками, недостаточной финансовой поддержкой со стороны государства, высоким экономическим риском и длительными сроками окупаемости нововведений;

2) производственные факторы, включающие в себе низкий инновационный потенциал предприятий, слабую информированность о новых технологиях и рынках сбыта. В настоящее время система стратегического управления инновационным развитием еще не сформирована. Государственные инновационные программы практически отсутствуют, а научно технические крайне расплывчаты. Это дает основания утверждать, что государство не выполняет свою инновационную функцию, что недопустимо в современных условиях при необходимости повысить эффективность экономики.

Исходя из исследований зарубежной практики, можно утверждать, что одной из основных целей государственной политики должно быть развитие научно-технического прогресса. Например, в Великобритании кроме экономической поддержки инновационной деятельности, британское правительство на всех уровнях власти осуществляет различные программы по созданию сетей для обмена знаниями, проведению обучения и тренингов для предпринимателей, образованию кластеров (включающих предприятия самых разных отраслей) для сотрудничества с целью снижения затрат и рисков, созданию инжиниринговых центров.

К сожалению, мировой опыт организации инновационной деятельности не стал в Украине примером для его использования ни в организационном, ни в экономическом направлениях. Сегодня Украина практически исчезла с

изобретательской и инновационной карты мира. Ныне ее доля в мировом объеме торговли наукоёмкой продукцией составляет 0,1%. Статистика говорит о том, что численность ученых изобретателей в научно технической сфере Украины сейчас составляет 13,1% от уровня начала 90 х годов. Основной причиной таких показателей является то, что в нашей стране производителей инновационной продукции в большинстве случаев просто вытесняют из многих секторов внутреннего рынка в пользу производителей из зарубежных стран.

Таким образом, можно сделать вывод о том, что, несмотря на наличие в Украине потенциальных возможностей в стране, происходит ежегодное снижение активности инновационной деятельности, нет эффективной системы управления инновационными процессами в отраслях и субъектах хозяйствования, отсутствует ясная и понятная инновационная политика.

АНАЛИЗ ИННОВАЦИОННЫХ НАПРАВЛЕНИЙ ДЛЯ РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

*Э.В. Шарко, магистрант,
Восточноукраинский национальный университет им. В.Даля*

На современном этапе в Украине наблюдается глубочайший экономический кризис и сложнейшая геополитическая обстановка, что в свою очередь вызывает такие осложнения для бизнеса как увеличение воздействия политических и экономических рисков, уменьшение инвестиционной привлекательности.

Остаются неизменными и старые проблемы государственного регулирования предпринимательства, такие как несовершенство и излишняя сложность институтов лицензирования, патентирования, регистрирования, излишний финансовый контроль и налоговое давление.

Решение данных проблем видится в кардинальном изменении государственной экономической политики. Предполагаемые изменения должны создать фундамент для стабильного и поэтапного выхода из кризиса путем повышения инвестиционной привлекательности бизнеса за счет стимулирования внедрения инноваций.

Ожидаемым результатом инновационной деятельности является выпуск новых товаров, регистрация патентов, совершенствование технологических процессов, что в итоге повышает конкурентоспособность промышленности, потребительскую стоимость товаров и положительно сказывается на

финансовых результатах деятельности компании. Освоение разработанных новых технологий и имитация новых видов продукции конкурентами требует длительного времени, что позволяет компании определенный период получать высокие доходы [1].

Для решения обозначенных проблем целесообразно будет прибегнуть к международному опыту в сфере инновационной политики.

Корпорация Thomson Reuters уже 4 года подряд путем анализа патентной активности по всему миру измеряет относительные уровни инноваций различных организаций и тем самым определяет Топ-100 глобальных инноваторов. Thomson Reuters определило предприятия, которые восприняли инновации как стратегию роста посредством обнаружения, защиты и коммерциализации изобретений.

Согласно этому списку, страна, в которой находится наибольшее число инновационных компаний в мире, – Япония, здесь сосредоточено 39 компаний, США идет следом с 35 компаниями. Остальные компании из Франции, Швейцарии, Германии, Нидерландов, Швеции, Ю. Кореи и Китая. Примечательно, что Великобритания не входит в этот список, объясняется это тем, что расходы на научно-исследовательские и опытно-конструкторские разработки составляют 1,7% по отношению к ВВП, к сравнению аналогичные расходы занимают 2% от ВВП в Китае, 2,7% в США, 3,4% в Японии.

Британское правительство пошло путем налогового стимулирования инновационной деятельности, уже приняты изменения в законодательство для снижения налога на доходы, полученные от продуктов или процессов, охватываемых запатентованными инновациями.

Если требуются дальнейшие доказательства влияния государственной политики в развитии и продвижении инноваций в экономике, нужно смотреть не далее чем на Китай.

Китайские инновации основываются преимущественно на внутреннем рынке и стимулируются государственными инициативами использовать творческий потенциал китайских предприятий и установить экономику на основе знаний, а не производства. Благодаря данной политике Китай и впервые вошел в данный список [2].

Особое внимание следует уделить Японии, так как эта страна после двух десятилетий низких темпов роста и стойкой дефляции, благодаря заслугам политики премьер-министра Синдзо Абэ «три стрелы», демонстрирует признаки возобновления экономического динамизма и занимает 3 место в мире по величине экономики.

Первые две стрелы были выпущены в начале 2013 года, с пакетом налогово-бюджетных стимулов и введении «количественного и качественного монетарного смягчения» для достижения нового 2% целевого показателя инфляции. Эти инициативы помогли повысить доверие бизнеса до самого высокого уровня с момента кризиса 2008 года. Рост производства ускорился в годовом исчислении более чем на 3% в первой половине 2013 года, самый быстрый среди стран G7, прежде чем замедлится во второй половине года. Новая кредитно-денежная системы помогла повысить инфляционные ожидания, базовая инфляция перешла в положительную динамику к концу 2013 года, отчасти из-за 20% девальвации иены в торгово-взвешенном выражении.

Третья стрела предполагает структурные реформы, которые будут оказывать необходимую поддержку первым двум стрелам «абэномики», придавать экономике новую динамику и обеспечивать большей гибкостью и устойчивостью [3].

Успеху Японии способствовала готовность различных организаций отрасли объединиться в общее дело для достижения целей и готовность правительства поддержать эти усилия. И как следствие Япония является страной невероятных модных тенденций и изобретений.

На основании проведенного исследования можно определить необходимые направления деятельности Украины для выхода из сложившегося кризиса:

- снижение барьеров для конкуренции, особенно в секторе услуг и в целом для новых фирм;
- улучшение бизнес-климата для молодых инновационных фирм, путем удаления регуляторных барьеров для входа на рынок;
- пересмотр своей инновационной политики и повышения роли наукоемкого капитала, привлечение дальше своего бизнеса и ученых в международные инновационные сети;
- стимулирование путем предоставления налоговых льгот инновационной деятельности;
- разработка новой стратегии роста, направленной на поощрение частных инвестиций и улучшения бизнес-среды;
- инновации должны быть признаны важным элементом возрождения промышленности Украины.

Резкое падение экономики Украины, уменьшение средней заработной платы в долларовом эквиваленте и как следствие снижение покупательной способности населения на импортные товары дают отличные возможности

производства конкурентоспособной внутренней продукции в связи с их низкой себестоимостью а вместе с внедрением инноваций повысится и их качество.

Инновации в настоящее время признаны правительствами и корпорациями мира в качестве ключевого фактора развития экономики и бизнеса. В Украине же доля расходов на НИОКР составляет 0,8% к ВВП [4] и является самым низким показателем в Европе.

В сфере инновационной политики роль государства состоит в формировании благоприятной среды предпринимательству посредством принятия необходимых законов, стимулирования и поощрения инновационной активности, создание инвестиционного климата.

Литература

1. Роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств на фондовому ринку / О.О. Захаркін // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 1 (17). – С. 163-172. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n1.html>>
2. Thomsom R. Top 100 global innovators : honoring the world leaders in innovations / R. Thomsom. – 2014. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://top100innovators.com/pdf/Top-100-Global-Innovators-2014.pdf>>
3. Japan: Advancing the Third Arrow for a Resilient Economy and Inclusive Growth, / OECD better policies series: Japan. – 2014 - [Electronic source] <Access mode: <http://goo.gl/jroI9z>.>
4. Доровский А. В. Состояние и перспективы развития фармацевтического рынка Украины / А. В. Доровский // Проблеми економіки. – 2014. – С.71–80.